

NORRTÄLJE
KOMMUN

Behovsutredning 2021-2023 Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Samhällsbyggnadskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norrtaelje.se
www.norrtaelje.se

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Syfte	3
Vad säger lagen?	3
Tillsynsområden enligt miljöbalken.....	3
Genomförande av behovsbedömning.....	4
Metod	4
Lokala förutsättningar och utmaningar i Norrtälje kommun.....	5
Miljö- och hälsoskyddsenshetens resurser.....	5
Resultat och diskussion	6
Tillsynsbehovet 2021-2023	6
Prioritering utifrån behov och resurser.....	7
Bilaga 1: Tidsåtgång per ärendetyp 2021-2023.....	8

Inledning

Syfte

Behovsutredningens syfte är att ta fram ett underlag som ska användas för att planera tillsynen så att tid och resurser används där riskerna bedöms vara störst och på de områden där man får störst effekt av tillsynen. Detta ska ske genom omvärldsbevakning och bedömning av miljörisker hos företag och verksamheter i kommunen

Syftet med behovsutredningen är även att redovisa och åskådliggöra det totala resursbehovet för nämndens tillsynsansvar enligt miljöbalken, och övriga relaterade lagar, för de kommande tre åren.

Denna visualisering visar på hur stor del av verksamheten som kan avgiftsfinansieras. Resultatet blir verksamhetens behov i antal timmar som jämförs med de resurser som finns tillgängliga. Med stöd av de siffrorna så görs en prioritering och behovsutredningen ligger därmed till grund för kommande verksamhetsplanering. Behovsutredningen ska göra det lättare att bedöma vilka personalresurser som krävs för att fullgöra kommunens tillsynsansvar samt att leda till en mer effektiv och ändamålsenlig verksamhet och tillsyn.

Behovsutredningen utgår ifrån fyra centrala begrepp:

- *Omvärldsbevakning*: Innebär det arbete kommunen gör för att inkludera nationella uppdrag och mål i tillsynen
- *Totalt behov*: Det behov som myndigheten har identifierat som tillsynens huvudinriktning efter sammanställning av statens krav och kommunens lokala analys.
- *Resursavgränsning*: Enhetens tillgängliga resurser
- *Tillsynsfrekvens*: Myndighetens bedömning av hur ofta tillsyn ska ske.

Vad säger lagen?

Enligt Miljötillsynsförordningen (2011:13) ska kommunen utreda tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen avser tre år och ska ses över vid behov och minst en gång varje år. Kommunen ska också ha ett register över alla tillsynsobjekt som har återkommande tillsyn och resurserna ska anpassas efter tillsynsbehovet

Tillsynsområden enligt miljöbalken

Nämndens tillsynsansvar enligt miljöbalken och annan relaterad lagstiftning är indelat i fem huvudsakliga verksamhetsområden:

- Miljöskydd (tillsyn av miljöfarliga verksamheter),
- Hälsoskydd (tillsyn hälsoskyddsverksamheter, inklusive strålskyddslagen)
- Enskilt avlopp (i första hand inventering och tillsyn av små avlopp)
- Områdesskydd (tillsyn av strandskydd)
- Samhällsbyggnad (detaljplaner och program)

Behovsutredningen utgår från Sveriges kommuner och regioner (SKR:s) modell för behovsutredningar. Tillsynsbehovet har delats upp i fyra olika delar som tillsammans redovisar behovet:

- *Styrd tillsyn:* Avser den tillsyn som ska bedrivas återkommande på alla verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift, det vill säga anmälningspliktiga c-verksamheter samt ett fåtal icke anmälningspliktiga u-verksamheter.
- *Behovsprioriterad tillsyn:* Den lokalt prioriterade tillsynen på verksamheter som inte betalar årlig tillsynsavgift, t ex inventering av enskilda avlopp.
- *Händelsestyrd tillsyn:* Prövning av anmälnings-, tillstånds- och dispensärenden samt befogade klagomål. Det vill säga alla inkomna ärenden som finansieras av taxan.
- *Skattefinansierad tillsyn:* Handläggning av ärenden där ingen avgift kan tas ut, t ex remisser, obefogade klagomål samt övrigt arbete såsom intern och extern samverkan, kvalitetsarbete, rådgivning och restid.

Genomförande av behovsutredning

Metod

Utredningen bygger på miljö- och hälsoskyddsenshetens befintliga tillsynsregister med samtliga tillsynsobjekt samt utdrag ur ärendehanteringssystemen.

Den tid som har redovisats för den styrda tillsynen, som omfattar de objekt som betalar årlig tillsynsavgift, är den totala tid som samtliga tillsynsobjekt betalar för.

När det gäller den händelsestyrda tillsynen har utredningen tagit upp och skattat tidsåtgången av alla typer av inkommande ärenden.

Den tid som i utredningen har redovisats för de olika ärendetyperna, se bilaga 1, utgår dels från schablontid enligt taxan för vissa ärendetyper, till exempel avloppsansökningar, dels från den nedlagda tid som har registrerats i ärendehanteringssystemet på varje enskilt ärende, det gäller bland annat anmälningsärenden som timdebiteras och klagomålsärenden. Även tidigare års tidsredovisningar har använts samt en uppskattning av tid utifrån handläggarnas erfarenheter av hur mycket tid olika ärendetyper tar i anspråk.

Kommunens skattefinansierade tillsyn är uträknad på samma sätt som den händelsestyrda tillsynen med undantag av att inga schablonärenden finns i denna kategori. Den tid som har lagts ner på resor har tagits ut från de digitala körjournalerna.

Den behovsprioriterade tillsynen är svårast att uppskatta då den i huvudsak innebär olika former av tillsynsprojekt. Den redovisade tiden grundar sig på erfarenhet av tidigare projekt och hur många tillsynsobjekt det finns inom de planerade projekten för kommande år.

Lokala förutsättningar och utmaningar i Norrtälje kommun

Norrtälje kommun har ca 30 000 enskilda avlopp varav många inte uppfyller dagens krav på rening. Tillsynsbehovet av enskilda avlopp bedöms vara mycket stort och åtgärdstakten behöver ökas för att minska risken för påverkan på enskilda vattentäkter och för att minska näringsbelastningen på recipienterna. Enligt Havs- och vattenmyndigheten behöver åtgärdstakten vara 5% vilket i Norrtälje kommun skulle innebära 1 500 avloppsanläggningar per år.

I kommunen finns totalt 194 st vattenförekomster, både sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten, som omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten. Av dessa riskerar ett flertal ytvatten att inte uppnå god ekologisk status på grund av övergödning. Enligt åtgärdsprogrammet för vatten som har fastställts av Vattenmyndigheterna ska kommunerna säkerställa att läckage av näringsämnen från enskilda avlopp minskar. Därför är behovet av inventering och tillsyn av enskilda avlopp i Norrtälje kommun mycket stort och mycket tid behöver avsättas för att driva återkommande inventeringsprojekt. Norrtälje kommun har även ett stort antal lantbruksverksamheter där behovet av tillsyn på gödselhantering är stort för att uppfylla kravet i åtgärdsprogrammet om att minska läckage av näringsämnen.

Åtgärdandet av sämre fungerande enskilda avlopp och tillsyn på gödselhantering är även kopplade till de nationella miljömålen *Ingen övergödning*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Grundvatten av god kvalitet* samt *Hav i balans och levande kust och skärgård*.

I Norrtälje kommun finns drygt 800 identifierade områden med misstänkta eller konstaterade markföroreningar, så kallade MIFO-områden. MIFO är en förkortning för Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Ett stort arbete behöver läggas ned på att inventera och riskklassa objekt samt att göra ansvarsutredningar för att arbetet ska kunna leda fram till en åtgärd. För att uppnå det nationella miljömålet *Giftfri miljö* ska förorenade områden åtgärdas i så stor omfattning att de inte utgör något hot mot människors hälsa och miljö.

Från och med år 2019 har mer ansvar lagts på handläggarna att utföra administrativa uppgifter i form av registrering av framför allt kompletteringar men även nyinkomna ärenden. Bedömningen är att det även fortsättningsvis de närmaste åren kommer att vara ett behov av att avsätta en hel del tid för arbete med registrering.

Annat som tar mycket tid är till exempel de bilresor som krävs för att kunna utföra tillsyn och besiktningar, kommunen är mycket stor till ytan vilket gör att den totala restiden på ett år blir hög. En hel del tid behöver också läggas på introduktion av nyanställda.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens resurser

En heltidstjänst motsvarar 2 024 timmar per år. För att få fram den tid som varje handläggare kan lägga på tillsyn och provning räknar man bort följande poster:

- Semester 200-240 timmar/år
- Korttids sjukfrånvaro (ca 70 tim), tjänstledighet, VAB (ca 25 timmar i genomsnitt)
- Kontorsgemensam tid ca 400 tim/år (Arbetsplatsträffar, avdelningsmöten, gemensamma aktiviteter, utbildningar, planeringsdag, löne- och utvecklingssamtal mm)
- Privat tid ca 200 tim/år (egen planering, övrig tid, e-post, ej ärenderelaterat).

Detta innebär att det finns 1 100 timmar per heltidstjänst och år att fördela på ärendehantering och övrigt arbete.

Övrigt arbete är sådant arbete som behövs för att handläggningen ska kunna genomföras på ett effektivt sätt, t.ex. samverkan (både internt på kontoret och externt med andra förvaltningar och andra kommuner), interna ärendemöten, kvalitets- och rutinarbete, allmän service och rådgivning, introduktion av nyanställda, restid, arbete under och inför nämnd, registerhantering och annat administrativt arbete.

Resultat och diskussion

Tillsynsbehovet 2021-2023

Bygg- och miljönämndens samlade tillsynsansvar inom miljöbalken och annan relaterad lagstiftning resulterar i ett behov av 81 723 timmar under de kommande tre åren.

Tillsynsansvaret avser cirka 440 st objekt med årlig tillsynsavgift (miljöfarliga verksamheter och hälsoskyddsverksamheter), ca 30 000 st enskilda avlopp och utöver detta tillkommer tillsyn på U-verksamheter, strandskydd och förorenade områden. Tillsynsbehovet har ökat från föregående behovsutredning i och med att miljö- och hälsoskyddsavdelningen har tagit över naturvårdsrelaterade arbetsuppgifter från kommunekologen samt två ärendetyper från Renhållningsavdelningen (*Anmälan om kompostering av matavfall* och *Ansökan om uppehåll i avfallshämtning*).

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har med 23,19 årsarbetskrafter resurser motsvarande 25 505 timmar per år. Behovsutredningen visar att det finns ett totalt behov på 27 241 timmar för verksamhetsåret 2021, vilket ger ett underskott på 1 736 timmar i resurser.

	Behov 2021	Behov 2022	Behov 2023
<i>Styrd tillsyn</i>	2059	2059	2059
<i>Behovsprioriterad tillsyn</i>	1264	1264	1264
<i>Händelsestyrd tillsyn</i>	12051	12051	12051
<i>Skattefinansierad tillsyn</i>	11867	11867	11867
Totalt behov:	27241	27241	27241
Totala resurser:	25505	25505	25505
Differens:	-1736	-1736	-1736

Tabell 1: Samlat tillsynsbehov och resurser för verksamheten under perioden 2021-2023.

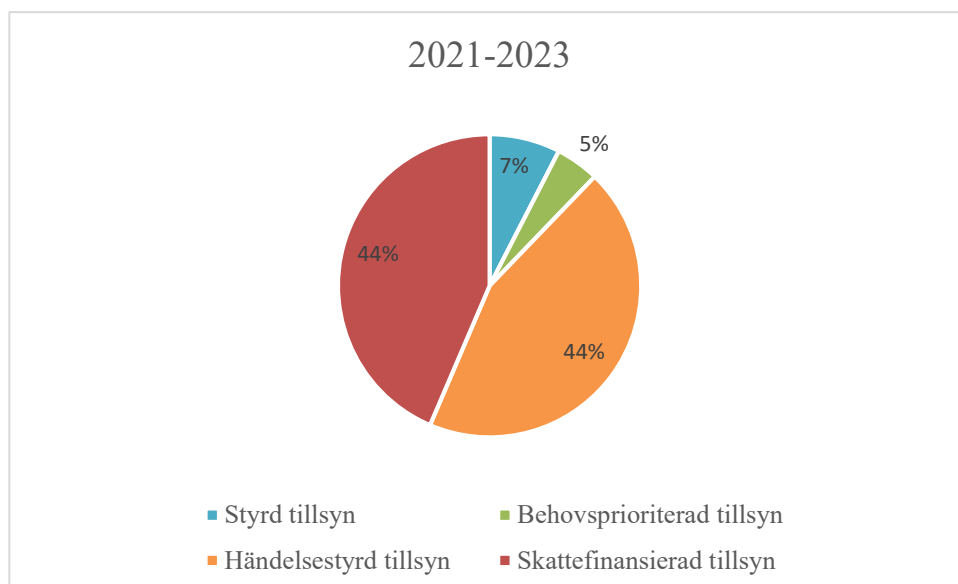

Diagram 1: Fördelningen av antalet timmar inom respektive tillsynsbehov under perioden 2021-2023.

Prioritering utifrån behov och resurser

Som behovsutredningen visar finns det en differens mellan verksamhetens behov och tillgängliga resurser, i form av ett underskott i resurser på ca 1 736 timmar. Ett underskott i resurser innebär att den tillgängliga tiden är för liten för att alla arbetsuppgifter ska hinna genomföras. För att förtydliga är detta underskott utöver de nya övertagna arbetsuppgifterna som nämns i punkten ovan eftersom det i utredningen är inräknat att ytterligare en årsarbetskraft anställs till 2021. Detta innebär att antingen behöver någon del av tillsynen bortprioriteras eller så behöver de tillgängliga resurserna ökas med ytterligare tjänster.

När det gäller nedprioritering så kan detta inte göras inom alla fyra tillsynsgrupper. Den styrda tillsynen och den händelsestyrda tillsynen är den del av verksamheten som nämnden är skyldig att bedriva tillsyn på och kan därför inte prioriteras ned. Det finns dock vissa delar inom den skattefinansierade tillsynen som kan minskas ner, till exempel kvalitetsarbete, interna uppdrag, samverkan och företagslots. För att verksamheten ska fungera kan dock inte obefogade klagomål, remisser, registrering och service som också ligger under skattefinansierad tillsyn prioriteras bort. Utöver den skattefinansierade tillsynen finns även möjlighet att skära ner i den behovsprioriterade tillsynen som nämnden själv styr över.

Inventering av förorenade områden ingår i den skattefinansierade tillsynen och är något som länge har nedprioriterats. Behovet av resurser för detta har beräknats att uppgå till ca 1100 timmar, vilket motsvarar en heltidstjänst. Med nuvarande resurser är det svårt att uppnå behovet av inventering och därför kommer detta tillsynsområde även fortsättningsvis att vara nedprioriterat.

Med nuvarande prioriteringar, grundläggande behov och tillgängliga resurser finns ingen tid över till behovsprioriterad tillsyn utöver den årliga avloppsinventeringen. Utöver tillsynen på avlopp finns ett stort behov av att bedriva tillsyn på övriga miljöfarliga verksamheter och hälsoskyddsverksamheter, till exempel mindre lantbruksverksamheter, verkstäder, byggarbetsplatser, fastighetsägares egenkontroll, badplatser och att följa upp förbud på enskilda avlopp.

Bilaga 1: Tidsåtgång per ärendetyp 2021-2023

Aktiviteter	Antal ärenden		Behov (antal timmar):		
	2019	Uppskattad tid per ärende	2021	2022	2023
STYRD TILLSYN					
Planerad tillsyn hälsoskydd (årlig avgift)	73	-	820	820	820
Planerad tillsyn miljöskydd (årlig avgift) (inkl. årsrapport och systemtillsyn)	174	-	1239	1239	1239
BEHOVSPRIORITERAD TILLSYN					
Planerad tillsyn hälsoskydd (ej årlig avgift, uppföljning avlopp)	0	0	240	240	240
Avloppsinventering	206	4	824	824	824
Planerad tillsyn miljöskydd (ej årlig avgift)	12	6,375	200	200	200
HÄNDELSESTYRD TILLSYN					
Befogade klagomål hälsoskydd	48	13	624	624	624
Befogade klagomål miljöskydd	22	20	440	440	440
Anmälan av hälsoskyddsverksamhet	13	4	52	52	52
Anmälan av installation av värmepump	122	3	366	366	366
Anmälan av miljöfarlig verksamhet	47	15	705	705	705
Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring	1	2	2	2	2
Information om nedgrävningsplats för häst	0	2	0	0	0
Information om skrotning av cistern	5	1	5	5	5
Information om skrotning av köldmedieaggregat	0	1	0	0	0
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening	8	30	240	240	240
Anmälan om eget omhändertagande	177	1	177	177	177
Anmälan om ändring av avloppsanläggning	13	1,5	19,5	19,5	19,5
Ansökan om dispens från lokala hälsoskyddsföreskrifter	7	1	7	7	7
Ansökan om dispens från renhållningsordningen	37	2	74	74	74
Ansökan om dispens från skyddsöreskrifter	1	2	2	2	2
Ansökan om dispens för spridning av slam	0	4	0	0	0
Ansökan om strandskyddsdispens	5	5	25	25	25
Ansökan om tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel	1	4,5	4,5	4,5	4,5
Ansökan om tillstånd enligt lokala hälsoskyddsöreskrifter	9	2	18	18	18
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - 25-200 pe	5	15	75	75	75
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - BDT	105	6	630	630	630
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - WC + BDT	495	8	3960	3960	3960
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - WC slutna tank	106	7	742	742	742
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - WC slutna tank och BDT	122	8	976	976	976
Ansökan om tillstånd till värmepump (mindre än 100 kW)	0	5	0	0	0
Händelsestyrd tillsyn	299	3	897	897	897
Information om cisterninstallation	3	1	3	3	3
Information om köldmedieinstallation	3	1	3	3	3
Köldmedierapport	134	2	268	268	268
Miljösanktionsavgift	35	2	70	70	70
Underrättelse om påträffad förorening	14	4	56	56	56
Incidentrapportering - Olje-kemolycka	11	10	110	110	110
Planarbete	-	-	700	700	700
Anmälan om kompostering av matavfall	1407	1	400	400	400
Ansökan om uppehåll i avfallshämtning	575	1	400	400	400
SKATTEFINANSIERAD TILLSYN					
Åtalsanmälan	2	2	4	4	4
Obefogade klagomål hälsoskydd	53	7	371	371	371
Obefogade klagomål miljöskydd	61	15	915	915	915
Administrativt ärende	141	1	141	141	141
Enkätundersökning	13	2	26	26	26
Incidentrapportering - Objektburen smitta, legionella mfl.	37	2	74	74	74
Remiss alkoholservering	59	1	59	59	59
Remiss miljöfarlig verksamhet	15	30	450	450	450
Remiss naturvård	0	1	0	0	0
Remiss samrådsärende	1	20	20	20	20
Remiss transport av avfall	20	0,5	10	10	10
Remiss övrigt (vattenverksamhet, egen vattenförsörjning, skottlossningstillstånd)	87	3	261	261	261
Planremiss	17	20	340	340	340
Inventering förorenade områden	-	-	1100	1100	1100
Samverkan bygglov	547	2	1094	1094	1094
Samverkan intern	38	1	38	38	38
Samverkan extern (Åkerströmmen, MSL, SNO, Luftvårdsförbund, Kustvattenvård)	-	-	382	382	382
Samverkan förvaltningsövergripande	-	-	450	450	450
GIS	-	-	20	20	20
Kommunskyttar	-	-	75	75	75
Samordning avlopp	-	-	500	500	500
Samverkan naturvård	-	-	140	140	140
Ärendeutdelning	-	-	100	100	100
Kvalitetsarbete	-	-	500	500	500
Hemsidan	-	-	100	100	100
Flexite	3994	0,5	1997	1997	1997
Restid	-	-	1150	1150	1150
Ämnesdiskussioner, inläsning m.m.	-	-	1000	1000	1000
Introduktion av nyanställda	-	-	150	150	150
Registering	-	-	200	200	200
Verksamhetsplanering (behovsutredning, taxaändringar, lokala föreskrifter, m.m.)	-	-	200	200	200
Totala behovet (antal timmar):			27241	27241	27241
Resurser (antal timmar):			25505	25505	25505
Differens (antal timmar):			-1736	-1736	-1736